

Raadsavond	1 november 2021
Zaaknummer	34654
Portefeuillehouder	F.M. Schoonderwoerd
Opsteller	J. van der Zwaan (jvanderzwaan@kaagenbraassem.nl)
Onderwerp	Governance jeugdhulp Holland Rijnland

Beslispunten

Toestemming verlenen voor het oprichten van de serviceorganisatie jeugdhulp

Wat willen we bereiken

Een effectieve en efficiënte uitvoering van het opdrachtgeverschap voor de jeugdhulp richting de zorgaanbieders, waarbij voor onze gemeente dit regionale opdrachtgeverschap alleen het gedwongen kader (gesloten jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering) betreft.

Wat gaan we daarvoor doen

Het inrichten van een regionale serviceorganisatie jeugd op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen, die uitvoeringstaken voor jeugdhulp op regionaal niveau uitvoert.

Inleiding

Onze gemeente koopt samen met de andere gemeenten binnen Holland Rijnland een deel van de jeugdzorg in. Het gaat hierbij om gesloten jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering. Voor de Duin- en Bollenstreek en de Leidse regio gaat het ook om specialistische Jeugdhulp. Het opdrachtgeverschap richting deze jeugdhulpaanbieders is belegd bij Holland Rijnland. De afspraken over de invulling en uitvoering van dit opdrachtgeverschap zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO).

De huidige DVO tussen gemeenten en TWO loopt op 1 januari 2022 af. Bestuurlijk en ambtelijk is binnen Holland Rijnland de wens uitgesproken om de governance en sturing op de inkoop van specialistische jeugdzorg en hulp in het gedwongen kader te vernieuwen. Om te onderzoeken hoe deze nieuwe governance vorm zou moeten krijgen, heeft het Portefeuillehoudersoverleg Jeugd (PHO) een opdracht verstrekt aan het adviesbureau KokxDeVoogd. Het advies van KokxDeVoogd luidt samengevat om de nieuwe governance jeugdhulp vorm te geven via een nieuwe gemeenschappelijke regeling. Dit betekent dat de uitvoeringstaken (inkoop, contractmanagement, monitoring en facturering) niet meer bij Holland Rijnland worden belegd maar bij een nieuw in te richten bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO): de serviceorganisatie Jeugd Holland Rijnland. Aangezien een BVO een lichte uitvoeringsvariant betreft, kan het college besluiten tot het oprichten en samenwerken binnen een dergelijke serviceorganisatie. Wel is toestemming van de gemeenteraad nodig. Voorgesteld wordt om deze toestemming te verlenen, waarbij opgemerkt dient te worden dat het bij de op te richten serviceorganisatie net zoals bij de DVO gaat om de uitvoering van een beperkt aantal taken voor onze gemeente (inkoop van en contractmanagement op gesloten jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering).

De nieuwe governance kent twee onderdelen: *de inrichting* en *de werking*. Dit is verwoord in de GR-tekst (inrichting) en het Samenwerkingshandvest (werking). De inrichting bestaat in de kern uit oprichting van een zogenaamde BedrijfsvoeringsGR waarin het bestuur gevormd wordt door portefeuillehouders van de deelnemende gemeenten. Hiervoor zijn de wettelijke voorschriften uit de Wet gemeenschappelijke regelingen vertaald in een GR-tekst. Voor de werking van de governance zijn de samenwerkingsafspraken tussen de gemeenten nader uitgewerkt in het Samenwerkingshandvest. Hierin wordt de samenwerking tussen gemeenten en de nieuwe Serviceorganisatie beschreven op zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau. De GR-tekst en het Samenwerkingshandvest zijn als bijlage bijgevoegd.

Onderbouwing

De nieuwe governance voldoet aan de verplichte regionale samenwerking

In 2020 hebben gemeenten in VNG-verband ingestemd met de Norm voor Opdrachtgeverschap Jeugd (NvO). Onderdeel van deze NvO is het verbeteren van de regionale samenwerking en het versterken van regionaal opdrachtgeverschap. Daarnaast heeft de ministerraad heeft op 5 maart 2021 de gewijzigde Jeugdwet "Verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen" vastgesteld. Regionale samenwerking zal in deze gewijzigde Jeugdwet minder vrijblijvend zijn. De wet verplicht gemeenten regionaal samen te werken in de vorm van een gemeenschappelijke regeling. Het streven is dat de gewijzigde Jeugdwet per 2023 ingaat. Het voorstel voor de nieuwe governance voldoet aan de NvO en anticipeert op de eisen die de nieuwe wet aan gemeenten stelt.

Nieuwe governance vanwege nieuwe rolverdeling

Een nieuwe governance is in de regio gewenst om de volgende redenen: de huidige taakverdeling is niet duidelijk en maakt dat sommige taken (bijvoorbeeld van DB) niet altijd goed uitvoerbaar zijn. Daarnaast hebben de portefeuillehouders jeugd aangegeven directer aanspreekbaar te willen zijn voor de gemeenteraad op de inhoudelijke en financiële

uitvoering van de jeugdhulp. Binnen de serviceorganisatie vormen de portefeuillehouders het bestuur waardoor de gewenste nabijheid beter geregeld is.

Toestemming kan alleen onthouden worden wegens strijd met het recht of het algemeen belang

Het inrichten van een bedrijfsvoeringsorganisatie is een collegebevoegdheid. Aan de raad moet echter, op grond van artikel 1 lid 2 van de Wet gemeenschappelijke regelingen, wel toestemming worden gevraagd. Deze toestemming kan alleen worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang. Dat is in deze niet aan de orde.

Uitvoering

Kosten

- De huidige bijdrage van gemeenten voor de uitvoering TWO (inclusief overhead) en een deel van de Strategische Eenheid loopt via de bijdrage aan de regio Holland Rijnland. Deze bijdrage wordt vanaf 1 januari 2022 in mindering gebracht op het budget van Holland Rijnland en ingezet voor de nieuwe governance.
- Uit het bedrijfsplan voor de ServiceOrganisatie volgt dat een investering van per saldo € 290.000 voor de nieuwe governance nodig is boven op de reeds beschikbare bijdrage. De gemeenten investeren gezamenlijk deze € 290.000 (structureel per 1 januari 2022) in de nieuwe ServiceOrganisatie voor versterking van de bedrijfsvoering in de vorm van extra formatie.
- Daarnaast vraagt de implementatie van de nieuwe governance en de doorontwikkeling voor 2021 een incidenteel bedrag van € 130.000 (kwartiermaken en inrichten) en een PM bedrag voor 2021 en 2022 voor de doorontwikkeling die is ingezet bij de huidige TWO.
- In oktober wordt de definitieve financiële uitwerking opgesteld. Daarbij worden de mogelijke frictiekosten en de benodigde financiering voor de uitvoering van de secretariaatsfunctie en beleidsontwikkeling (voormalige taken Strategische Eenheid) ook in kaart gebracht.

Ad 1 Overheveling van taken

Het bedrijfsplan voor de serviceorganisatie voorziet in een structurele uitbreiding van de formatie voor een versterking van de bedrijfsvoering. Dit leidt tot een structurele verhoging van de uitvoeringskosten (inclusief overhead) van € 290.000 voor heel Holland Rijnland). Voor onze gemeente betekent dit een structurele kostenverhoging van € 1.972.

Ad 2 Overheveling van budget Strategische Eenheid

Op dit moment zijn enkele taken op het gebied van jeugdhulp (o.a. vertegenwoordiging VNG namens regio, lobby, signalering, facilitering van overleggen) belegd bij de Strategische Eenheid van Holland Rijnland. Onderdeel van het advies van KokxDeVoogd is om deze taken niet meer bij Holland Rijnland te beleggen maar bij de samenwerkende gemeenten. De kosten voor deze taken bedragen voor 2022 € 104.400 en voor de jaren 2023 en verder € 134.400. Deze kosten hoeven niet meer aan Holland Rijnland te worden voldaan. Er moet wel door gemeenten invulling te worden gegeven aan deze taken. Als de kosten hiervan even hoog zijn, is het netto resultaat nihil.

Ad 3 Incidentele kosten

De incidentele kosten voor het inrichten van de nieuwe organisatie en de ontvlechting bij Holland Rijnland worden geraamd op € 130.000 voor 2021 en € 100.000 + PM voor 2022. Voor onze gemeente betekent dit incidentele kosten van circa € 1.000.

Kaag en Braassem	2021	2022	2023
Extra structurele kosten	-	€ 1.972	€ 1.972
Incidentele kosten	€ 1.000	€ 750 + PM	-

De incidentele kosten voor 2021 en 2022 en de structurele kosten voor 2022 kunnen worden gedekt vanuit het jaarresultaat. De kosten voor 2023 en verder worden na goedkeuring van de raad opgenomen in de begroting.

Participatie en tijdlijn

Er heeft geen participatie plaatsgevonden. Het advies van KokxDeVoogd is voorgelegd aan het Pho Maatschappij waaraan alle gemeenten uit Holland Rijnland deelnemen. De leden van het Pho hebben ingestemd met het advies.

Inrichting serviceorganisatie en ontvlechting bij Holland Rijnland

Nadat de afzonderlijke gemeenten hebben ingestemd met de oprichting van en samenwerking in een serviceorganisatie jeugdhulp, wordt de serviceorganisatie ingericht. Hiervoor is een conceptbedrijfsplan, conceptsamenwerkingshandvest en concept-gemeenschappelijke regeling opgesteld. Deze zijn als bijlage bijgevoegd. Tegelijkertijd worden de taken ontvlecht bij Holland Rijnland.

Risico's

Specifieke plek Rijnstreek

Een deel van de jeugdzorg (gesloten jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering) kopen we regionaal in. De specialistische jeugdhulp wordt op subregionaal niveau ingekocht. De Leidse regio en de Duin- en Bollenstreek trekken hierbij zeer nauw samen op, o.a. met een gezamenlijk inkoopplan. Zij beleggen de inkoop en contractmanagement van de specialistische jeugdhulp ook bij de op te richten serviceorganisatie. Het risico bestaat dat de nieuwe serviceorganisatie zich grotendeels zal worden ingericht en zich zal richten op deze twee subregio's.

Overgang van organisatie kan leiden tot discontinuïteit in dienstverlening

Elke verandering van organisatie bergt het risico in zich van discontinuïteit van de dienstverlening. Dit kan bijvoorbeeld ontstaan als de benodigde formatie niet is bezet per 1 januari a.s. Doordat er sprake is van overgang van onderneming en daarmee behoud van werk en bijbehorende arbeidsvoorwaarden voor de huidige medewerkers van TWO verwachten we een beperkt aantal vacatures naast de vacatures voor de nieuwe functies. Een maatregel om dit risico te verkleinen is dat voor de ondersteunende en facilitaire zaken we kiezen om de huidige ondersteuning van SP71 te continueren op de wijze zoals dat nu ook voor de regio Holland Rijnland gebeurt. Ofwel we veranderen alleen dat wat nodig is en continueren wat kan.

Onvoorziene zaken en risico's

De opdracht is onder hoge tijdsdruk uitgevoerd. Zo vragen een aantal zaken nog nadere uitwerking, bv. is het budget voor de ambtelijke secretaris en beleidsondersteuning. Maar ook de borging van de archieffunctie van Holland Rijnland naar gemeenten en nadere afspraken over de verwerking van persoonsgegevens. Deze zaken kunnen financiële consequenties met zich meebrengen. Het voorstel is om hier uiterlijk in oktober als de kwartiermaker is aangetreden over te rapporteren en waar nodig een voorstel te doen aan het PHO.

Regio

Het voorstel betreft de inrichting van een regionale serviceorganisatie.

Duurzaamheid

Duurzaamheid is niet aan de orde.

Evaluatie

De gemeenschappelijke regeling wordt na twee jaar geëvalueerd (art 19 GR Serviceorganisatie Zorg). Dat geldt ook voor de afspraken zoals deze in het Samenwerkingshandvest zijn vastgelegd.

Roelofarendsveen, 24 augustus 2021

Burgemeester en wethouders van Kaag en Braassem,

de gemeentesecretaris,

M.E. Spreij

de burgemeester,

mr. K.M. van der Velde-Menting

Bijlagen behorend bij het voorstel

- Eindadvies KokxDeVoogd Governance Jeugdzorg regio Holland Rijnland
- Bedrijfsplan Serviceorganisatie Jeugdhulp Holland Rijnland
- Tekst GR Serviceorganisatie Jeugdhulp Holland Rijnland
- Samenwerkingshandvest governance jeugdhulp Holland Rijnland